

Psikotarih Açısından Toplumsal Şiddet Olaylarının Grup Dinamikleri ve Psikolojisi

Feriha İpek Türel¹, Erdiñç Öztürk¹, Can Çalıcı¹

¹ İstanbul Üniversitesi – Cerrahpaşa, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Toplumsal ölçekte yaşanan şiddet olaylarının nedenleri ile ilgili araştırmaların bir kısmı, psikotarihsel açıdan grup dinamikleri ve bu grup dinamiklerini oluşturan bilinçdışı süreçleri kapsar. Bu doğrultuda, psikotarih alanında çalışmalar yapılmakta olup, şiddet olayları ile ilişkili ortak grup dinamikleri anlaşılacak istenmektedir. Söz konusu grup dinamikleri ve psikolojisi ile ilişkili şiddet olaylarının nedeni ele alınarak, bu konunun farklı bir perspektiften ele alınması amaçlanmaktadır.

Psikotarih, iki ayrı disiplin olan psikoloji ve tarih bilimlerinin bir araya gelerek, insanlık tarihinin gelişim ve değişimini geniş bir çerçeveden değerlendirerek anlamaya çalışan bir bilim dalıdır. Psikotarih, insanlık tarihini psikolojinin bakış açısıyla analiz edebilmeyi ve tarihsel olaylar üzerindeki insan davranış ve motivasyonun etkisini anlamamıza yardımcı olmaktadır. Psikotarih Derneği'nin tanımına göre, farklı sosyal disiplinlerin güçlerini birleştirerek, tarihsel olaylara, psikoterapi kuramlarının bakış açısıyla yaklaşmaya mümkün kılan bir bilim dalıdır. Psikotarihçiler, tarihsel olayların arka planındaki insan davranış ve motivasyonlarının anlaşılmasından, geçmiş ve günümüzü anlamının mümkün olmadığını savunmaktadırlar. Psikotarih, bu konulara dair araştırmalarını yaparken, tarihteki önemli politikacıların konuşmaları, gazete haberleri, mektuplar, karikatürler gibi buldukları zamana ait kaynakları inceleyerek, bu kaynakların içindeki metaforları ve tekrarlanan kelimeleri analiz ederek bilinçdışı duygu ve düşüncelere dair işaretleri aramaktadır. ^{[1][2]}

Bu çalışma, psikotarih açısından grup dinamikleri ve grup psikolojisi ile toplumsal şiddet olaylarını ele alan akademik yazının derlenmesi ile yapılmıştır. Söz konusu derleme akademik veri tabanlarında “Psikotarih, grup psikolojisi ve dinamikleri, toplumsal şiddet” anahtar kelimeleri ile yapılan arama sonucunda ulaşılan makale ve kitaplara dayanarak gerçekleştirilmiştir.

Psikotarihin üç temel çalışma alanı bulunmaktadır: çocukluk çağının tarihi, psikobiyografiler ve grup psikolojisi. Çocukluk çağının tarihi, temel olarak, çocuk yetiştirme tarzlarını, aile yapısının kökenini ve çocuk istismar ile

bireysel patoloji ile toplumsal patolojilerin giderek kesişmeye başladığı varsayımıyla psikotarihsel bakış açısının adli bilimler alanında da önem arz ettiği düşünülmektedir. Özellikle şiddet davranışı ve sonuçlarına dair akademik ve klinik yaklaşımın psikotarih süzgecinden geçirilmesi ve bağlamsal olarak psikotarihin temel hipotezlerini de barındıran araştırmaların artmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

1. DeMause L. Foundations of Psychohistory. Londra: the Psychohistory Press; 1982.
2. Öztürk, E. Psikotarih Açısından Çocuk Yetiştirme Tarzları ve Çocuk İstismarı. Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine-Special Topics, 2(3), 24-34. 2016.
3. Freud, S. Group Psychology and the Analysis of the Ego. WW Norton & Company; 1975.
4. Le Bon, G. Kitleler Psikolojisi, çev. T. Sağlam. İstanbul: Timaş Yayınları; 2001.
5. Freud, S. Uygarlık, Din ve Toplum. Ankara: Öteki Yayınları; 1995.
6. Jung, C. G. the Archetypes and the Collective Unconscious. Routledge; 2014.
7. Demause, L. the Emotional Life of Nations. Karnac Books; 2002.
8. Demause, L. the Psychogenic Theory of History. The Journal of Psychohistory; 1997.
9. Demause, L. Historical Group-Fantasies. The Journal of Psychohistory, 7(1), 1-70. 1979.
10. Rank, O. the Trauma of Birth. Courier Corporation; 1993.
11. Grof, S. Perinatal Roots of Wars, Totalitarianism, and Revolutions: Observations From LSD Research. The Journal of Psychohistory, 4(3), 269. 1977.
12. De Mause, L. the Fetal Origins of History. The Journal of Psychohistory, 9(1), 1. 1981.
13. Demause, L. the Killer Motherland. Journal of Psychohistory, 34(4), 278-301. 2007.
14. Demause, L. the Evolution of the Psyche and Society. The Journal of Psychohistory. 2002.
15. Bloom, S. L. the Clinical Uses of Psychohistory. Journal of Psychohistory, 20, 259-259. 1993.
16. Kohut, T. A. Psychoanalysis As Psychohistory Or Why Psychotherapists Cannot Afford To Ignore Culture. The Annual of Psychoanalysis, 31, 225. 2003.
17. Şar V, Öztürk E. A New Core Psychological Structure İn Understanding Dissociation: the Sociological Self. Chicago; Critical Issues Column, Newsletter, International Society For the Study of Dissociation; 2003.